

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน MAPS ในวิชาภาษาจีนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
The Instructional Outcome on MAPS Teaching Model in Chinese
Language Course of Matthayomsuksa 6 Students in Chiang Rai
Provincial Organization Administration School

หยาง ชิวเยียน^{1*} สหัทธยา สิริวิชิต² และ ทิวาพร อุดมวงษ์³
Yang Qiuyan ^{1*}, Sahattaya Sittivised² and Tiwaporn Udomwong³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ MAPS ในรายวิชาภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ MAPS กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมห้องเรียนพิเศษเน้นภาษาจีน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ MAPS แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลัง การเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที (t-test แบบ Dependent)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาจีนของนักเรียนหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ MAPS สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ MAPS อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.33

คำสำคัญ: การสอนภาษาจีน รูปแบบการเรียนการสอน MAPS ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

Abstract

The objectives of this study were to compare the Matthayomsuksa 6 in Chiang Rai Provincial Organization Administration School students' learning achievements in Chinese Language Course before and after implementing the MAPS Teaching Model, and to assess the students'

¹ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

²⁻³ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

*Corresponding author; email: Silverdew_yqy@hotmail.com

¹ Master of Arts Program in Teaching Chinese, Faculty of Humanities, Chiang Rai Rajabhat University

²⁻³ Lecturer, Chinese Program, Faculty of Humanities, Chiang Rai Rajabhat University

satisfaction towards implementation of MAPS Teaching Model. The samples, selected by cluster random sampling, were 24 matthayomsuksa 6 students (Chinese Intensive Class) from Chiang Rai Provincial Organization Administration School in their semester 1 of academic year 2018. The research instruments were learning management plans underpinning MAPS Teaching Model, achievement tests (pre- and posttest), and satisfaction questionnaire. This One Group Pretest – Posttest Design administered the learning management based on MAPS Teaching Model for 16 periods. The statistics for data analysis were t-test, mean, and standard deviation.

The learning outcome in Chinese Language Course under MAPS Teaching Model showed that the post-learning achievements were higher than those of the pre-learning by MAPS Teaching Model at the significance level of .05. The satisfaction level of matthayomsuksa 6 students towards the implementation of MAPS Teaching Model was rated at the mean of 3.86 and standard deviation at 0.33.

Keywords : Teaching Chinese, MAPS Teaching Model, 21st Century Learning Skills

บทนำ

คำว่า “การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21” ย้ำให้เห็นว่า เรากำลังอยู่ในช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสภาพแวดล้อมที่ประเทศต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นเรื่อย ๆ และระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวโดยไม่ใช้แค่การปฏิรูปเพียงครั้งคราว แต่ต้องเป็นการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของเยาวชน สังคม และตลาดแรงงาน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต (Delany, 2016) ในการจัดการเรียนรู้นอกจากจะเป็นการให้ความรู้แล้ว สิ่งที่ต้องพัฒนาควบคู่กันไป คือ การพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตในอนาคต โดยเฉพาะทักษะการดำเนินชีวิตศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต Preede (2017) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยลดการบรรยายจากผู้สอน แต่ผู้สอนจะเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติจริง ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำหรือปฏิบัติ แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง

นักการศึกษาชาวไต้หวัน Zhengzhong (2016) ได้คิดค้นรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบทั้งการคิด การลงมือทำ เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 รูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS ประกอบด้วย Mind Mapping (การฝึกทักษะการสรุปความคิดรวบยอดโดยใช้แผนที่ความคิด) Asking Questions (การฝึกทักษะการตั้งคำถาม) Presentation (การฝึกทักษะการนำเสนอ) Scaffolding Instruction (การฝึกทักษะการเสริมต่อการเรียนรู้) รูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS เป็นนวัตกรรมการสอนที่พลิกโฉมวิธีการสอนแบบดั้งเดิม มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในห้องเรียน ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน

ผู้วิจัยเป็นครูสอนรายวิชาภาษาจีนให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นโปรแกรมห้องเรียนพิเศษเน้นภาษาจีน พบว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนั้นมีความยากต่อการถ่ายทอดให้ผู้เรียนเข้าใจ รูปแบบการเรียนการสอนเน้นแบบครูเป็นศูนย์กลางเป็นหลัก ขาดการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่ต่ำกว่าเกณฑ์ โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 20 ของนักเรียนทั้งหมด จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อเปลี่ยนรูปแบบการสอนจากครูเป็นศูนย์กลาง เป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเกต การทำงานร่วมกับผู้อื่น และเพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาจีนของนักเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์รายวิชาภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS สูงกว่าก่อนเรียน
2. ความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS อยู่ในระดับมาก เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจ ตั้งแต่ 3.5 – 4.49

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ประชากรในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมห้องเรียนพิเศษเน้นภาษาจีน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 56 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมห้องเรียนพิเศษเน้นภาษาจีน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 24 คน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาจีน 2) ความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ MAPS ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีแนวการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ MAPS ของนักการศึกษาชาวไต้หวัน Zhengzhong (2016) ได้คิดค้นรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS ประกอบด้วย Mind Mapping (การฝึกทักษะการสรุปความคิดรวบยอดโดยใช้แผนที่ความคิด) Asking Questions (การฝึกทักษะการตั้งคำถาม) Presentation (การฝึกทักษะการนำเสนอ) Scaffolding Instruction

(การฝึกทักษะการเสริมต่อการเรียนรู้) จากแนวคิดและกิจกรรมตามทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ MAPS โดยแบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 4 ขั้นตอน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 16 คาบ 16 สัปดาห์ โดยชื่อแต่ละขั้นตอนจะเรียกย่อ ๆ ว่า P1-P4 ตามรูปแบบดังนี้

ขั้นตอน P1 (สัปดาห์ที่ 1-4) : (1) ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนเรียน ในขั้นตอนนี้ครูจะเตรียมความพร้อมนักเรียนโดยการให้นักเรียนดูรูปภาพหนึ่งรูป และให้นักเรียนพูดเป็นภาษาจีนว่าในรูปนี้นักเรียนสังเกตเห็นอะไรบ้าง ซึ่งขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักสังเกต ระวังความสนใจ สร้างแรงจูงใจในการเรียน และฝึกทักษะการพูดภาษาจีนให้กับนักเรียน (2) ขั้นแบ่งกลุ่มศึกษาร่วมกัน แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 5-6 คน ความสะดวกเพื่อศึกษาเนื้อหาในบทเรียนร่วมกัน ในขั้นตอนนี้เป็นการฝึกทักษะการทำงานระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย ฝึกทักษะการสื่อสาร การเป็นผู้นำ การไว้วางใจผู้อื่น การตัดสินใจ การแก้ปัญหา (3) ขั้นซักถามปัญหาเบื้องต้น ในขั้นตอนนี้ครูจะเป็นผู้ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่ศึกษามากยิ่งขึ้น (4) ขั้นสร้าง Mind Map ครูคอยชี้แนะนักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ศึกษาในรูปแบบแผนผังความคิด (5) ขั้นนำเสนอหน้าชั้นเรียน ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอแผนผังความคิดที่สรุปได้จากเนื้อหาที่ศึกษา ครูผู้สอนทำหน้าที่ซักถามเพื่อเสริมความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ในขั้นตอน P1 นี้เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้เริ่มทำกิจกรรมด้วยรูปแบบ MAPS เป็นครั้งแรก ในทุกขั้นตอนครูจะเป็นผู้ที่มีส่วนในการชี้แนะ ช่วยเหลือ และเสริมสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียน

ขั้นตอน P2 (สัปดาห์ที่ 5-8) : (1) ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนเรียน ในขั้นตอนนี้ครูจะเตรียมความพร้อมนักเรียนโดยการให้รูปภาพนักเรียนคนละหนึ่งรูป จากนั้นให้นักเรียนพูดเป็นภาษาจีนว่าในรูปนี้นักเรียนสังเกตเห็นอะไรบ้าง (2) ขั้นแบ่งกลุ่มศึกษาร่วมกัน มอบหมายให้แต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาในบทเรียนร่วมกัน (3) ขั้นซักถามปัญหาเบื้องต้น แต่ละกลุ่มตั้งคำถามและหาคำตอบจากเนื้อหาด้วยตนเอง (4) ขั้นสร้าง Mind Map แต่ละกลุ่มสร้างแผนผังความคิดสรุปเนื้อหาด้วยตนเอง (5) ขั้นนำเสนอหน้าชั้นเรียน แต่ละกลุ่มนำเสนอแผนผังความคิดที่สรุปเนื้อหาที่ศึกษามานำเสนอหน้าชั้น เปิดโอกาสให้เพื่อนในชั้นซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ในขั้นตอน P2 ครูจะพยายามลดบทบาทตัวเองลง ให้ผู้เรียนเริ่มทำกิจกรรมด้วยรูปแบบ MAPS ในทุกขั้นตอนด้วยตนเอง เพื่อฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ขั้นตอน P3 (สัปดาห์ที่ 9-12) : (1) ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนเรียน (2) ขั้นแบ่งกลุ่มศึกษาร่วมกัน (3) ขั้นซักถามปัญหาเบื้องต้น (4) ขั้นสร้าง Mind Map ด้วยตนเอง (5) ขั้นนำเสนอในกลุ่ม

ในขั้นตอน P3 จะแตกต่างจากขั้นตอน P1-P2 ตรงขั้นตอนที่ (4) และ (5) ผู้เรียนจะเป็นผู้ทำแผนผังความคิดสรุปเนื้อหาที่เรียนด้วยตนเอง และฝึกนำเสนอให้เพื่อนในกลุ่มฟัง สำหรับนักเรียนที่ยังมีปัญหาครูจะคอยชี้แนะเป็นรายกรณี

ขั้นตอน P4 (สัปดาห์ที่ 13-16) : (1) ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนเรียน (2) ศึกษาด้วยตนเอง (3) ขั้นซักถามปัญหาเบื้องต้น (4) ขั้นสร้าง Mind Map ด้วยตนเอง (5) ขั้นนำเสนอหน้าชั้นเรียนด้วยตนเอง ในขั้นตอน P4 จะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองเป็นหลัก ตั้งแต่ขั้นตอนที่ (2) – (5) สำหรับนักเรียนที่ยังมีปัญหาครูจะคอยชี้แนะเป็นรายกรณี

แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ MAPS ได้ผ่านการตรวจสอบค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างได้

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนรู้ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ผ่านการตรวจสอบค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าเฉลี่ยความยากง่าย เท่ากับ 0.52 ค่าเฉลี่ยอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.55 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86 ซึ่งผ่าน เกณฑ์และสามารถนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างได้

3.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียน การสอนแบบ MAPS แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งในแต่ละระดับคะแนนมีความหมายดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด คะแนน 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก คะแนน 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง คะแนน 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย คะแนน 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ คะแนนที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจสามารถแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง แบบสอบถามความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง แบบสอบถามความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง แบบสอบถามความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง แบบสอบถามความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง แบบสอบถามความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ซึ่งแบบประเมินความพึงพอใจผ่านการตรวจสอบค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างได้

4. ขั้นตอนการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest – Posttest Design โดยการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูลมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 ครูแนะนำขั้นตอนการทำกิจกรรมและบทบาทของนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน

4.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน

4.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ MAPS โดยแบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 4 ขั้นตอน (P1-P4) ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 16 คาบ 16 สัปดาห์

4.4 เมื่อสิ้นสุดการสอนครบ 16 สัปดาห์แล้ว ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน และสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วย รูปแบบ MAPS ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียน การสอนแบบ MAPS

4.5 นำผลคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมิน ความพึงพอใจ มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ ก่อนและหลังการเรียนรู้ โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent

วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ MAPS ในรายวิชาภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ MAPS กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมห้องเรียนพิเศษเน้นภาษาจีน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 24 คน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ MAPS โดยแบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 4 ขั้นตอน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 16 คาบ 16 สัปดาห์ ผลการวิจัยสามารถสรุปได้เป็นดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์รายวิชาภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นการประเมินก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS เป็นระยะเวลา 16 สัปดาห์

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยแบบทดสอบแบบปรนัยจำนวน 50 ข้อ มีนักเรียนที่ได้รับการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสิ้น 24 คน โดยการใช้ t-test แบบ Dependent ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์รายวิชาภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	24	50	14.50	2.98	22.02*	0.00
หลังเรียน	24	50	36.33	1.92		

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS มีคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ ($\bar{X} = 14.50$, S.D. = 2.98) คะแนนหลังเรียนเท่ากับ ($\bar{X} = 36.33$, S.D. = 1.92) และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
รูปแบบการสอน MAPS ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์ได้	3.42	1.14	ปานกลาง
รูปแบบการสอน MAPS ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.81	0.45	มากที่สุด
รูปแบบการสอน MAPS ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการแก้ปัญหา	3.64	1.52	มาก
รูปแบบการสอน MAPS ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการตั้งคำถาม	2.63	0.89	ปานกลาง
รูปแบบการสอน MAPS ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการนำเสนอ	4.25	0.84	มาก
รูปแบบการสอน MAPS ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.67	0.55	มากที่สุด
รูปแบบการสอน MAPS ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนภาษาจีนได้เข้าใจดียิ่งขึ้น	3.85	0.84	มาก
รูปแบบการสอน MAPS ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนจำคำศัพท์ภาษาจีนได้ดียิ่งขึ้น	3.43	1.34	ปานกลาง
รูปแบบการสอน MAPS ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนสื่อสารภาษาจีนได้ดียิ่งขึ้น	3.83	0.84	มาก
ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS	4.42	8.09	มาก
รวม	3.86	0.33	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.86) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.33) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาผลประเมินรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนความพึงพอใจมากที่สุด คือ รูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ผลประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.81) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.45) ส่วนข้อที่มีคะแนนความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ รูปแบบการสอน MAPS ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการตั้งคำถาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.63) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.89)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียน ($\bar{X}$ = 36.33, S.D. = 1.92) สูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 14.50, S.D. = 2.98) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแนวคิดการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ MAPS ของนักการศึกษาชาวไต้หวัน Zhengzhong (2016) ประกอบด้วย Mind Mapping (การฝึกทักษะการสรุปความคิดรวบยอดโดยใช้แผนที่ความคิด) Asking Questions (การฝึกทักษะการตั้งคำถาม) Presentation (การฝึกทักษะการนำเสนอ) Scaffolding Instruction (การฝึกทักษะการเสริมต่อการเรียนรู้) ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบ MAPS มีขั้นตอนในการดำเนินการให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ พัฒนาความรู้ และทักษะการทำงานอย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาเนื้อหา ร่วมกัน มีการตั้งคำถามในสิ่งที่นักเรียนต้องการรู้ในสิ่งที่ศึกษา กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ เพิ่มความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Tipsorn (1996) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกตั้งคำถามเป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้รู้วิธีการอ่าน เป็นการเพิ่มความเข้าใจอย่างมีระบบ และสามารถถ่ายทอดทักษะการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้ ในขั้นสร้าง Mind Map เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ฝึกฝนผู้เรียนในการสรุปความคิดรวบยอดองค์ความรู้ จัดระบบความรู้ด้วยแผนผังความคิด ซึ่งสอดคล้องกับ Sumalee (1998) ที่กล่าวว่า การใช้แผนภูมิรูปภาพความคิดหรือผังโน้ตทัศน์สามารถช่วยพัฒนาสติปัญญาด้านความคิดอย่างมีระบบ มีข้อมูล เพื่อนำมาตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล จับประเด็นสำคัญมาวิเคราะห์ แยกประเภท การจัดลำดับ มาสังเคราะห์เป็นเรื่องราว ดังนั้นการสรุปเรื่องจากการอ่านในรูปแบบแผนผังความคิดเป็นการทำให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลอย่างมีระบบยิ่งขึ้น นอกจากนี้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ MAPS ครูผู้สอนยังมีบทบาทในการคอยชี้แนะ สร้างบรรยากาศในการกระตุ้นความคิด การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ช่วยผู้เรียนแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบในทุกขั้นตอน กระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom (1961, อ้างโดย Tissanana, 2010) ที่กล่าวว่า การที่จะพัฒนาความคิดของนักเรียนครูจำเป็นต้องมีการฝึกเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีขั้นตอน โดยเริ่มจากการรับรู้ เข้าใจ และพัฒนาต่อไปถึงขั้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินผล ขั้นตอนการคิดดังกล่าวจะช่วยในการพัฒนาไปสู่กระบวนการทางปัญญาของนักเรียนได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2. จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS พบว่า ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.86) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.33) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาผลประเมินรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนความพึงพอใจมากที่สุด คือ รูปแบบการเรียนการสอนแบบ MAPS ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ผลประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.81) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.45) ทั้งนี้เนื่องจากในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ MAPS มีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกันได้มีโอกาสทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงาน มีการกำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม ทุกคนมีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน มีการอภิปรายเสนอแนะความคิดเห็น สรุปองค์ความรู้และนำเสนอในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มมีโอกาสได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสถาน (Field Theory) ของ Kurt Lewin (1974, อ้างโดย Tissanana, 2010) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สมาชิกภายในกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากัน และพยายามช่วยกันทำงานก่อให้เกิด

ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทำให้เกิดพลังที่จะทำให้การทำงานกลุ่มเป็นไปด้วยดี อีกทั้งการทำงานร่วมกับผู้อื่นยังเป็นช่องทางหนึ่งในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความฉลาดทางด้านสติปัญญา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดทางด้านอารมณ์ ความฉลาดทางด้านคุณธรรม และความฉลาดทางด้านสังคมที่จะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น และทักษะการสื่อสาร เป็นต้น ซึ่งทักษะต่าง ๆ เหล่านี้เป็นทักษะสำคัญสำหรับคนในศตวรรษที่ 21 ส่วนข้อที่คะแนนความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ รูปแบบการสอน MAPS ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะการตั้งคำถาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.63) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$ = 0.89) ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอน MAPS มีชั้นคำถามปัญหาเบื้องต้น จากผลการสังเกตการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ส่วนมากผู้เรียนจะไม่ค่อยตั้งคำถามหรือเกิดความสงสัย บางครั้งเพื่อให้กิจกรรมในการเรียนการสอนดำเนินไปและดำเนินต่อไปตามขั้นตอนครูผู้สอนมักจะเป็นผู้ตั้งประเด็นคำถามกระตุ้นผู้เรียนก่อนเสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เรียนเกิดความไม่มั่นใจในการพูดภาษาจีน คิดคำศัพท์ไม่ออก กังวล กลัวพูดผิด จึงทำให้ในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนจึงไม่ค่อยตั้งคำถาม ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Anongnart (2011) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สาเหตุที่นักเรียนไม่สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศนั้น เนื่องจากนักเรียนมีความรู้ด้านคำศัพท์ไม่เพียงพอ ทำให้เมื่อต้องพูดภาษาต่างประเทศบางครั้งอาจจะนึกคำศัพท์ไม่ออก ไม่สามารถเลือกใช้คำศัพท์ได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้นักเรียนเกิดความกลัวเมื่อต้องถามคำถามหรือสื่อสาร ครูควรมีวิธีที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กให้มากขึ้นทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน MAPS เป็นการจัดกิจกรรมที่ใช้ทักษะของผู้เรียนตลอดเวลา ครูควรชี้แจงขั้นตอนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม และผลการเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับก่อนเริ่มสอน ในช่วงแรกครูต้องคอยชี้แนะและทดลองทำกิจกรรมให้ผู้เรียนดูเป็นแบบอย่างก่อน จากนั้นถึงจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทำด้วยตนเอง เพื่อการจัดกิจกรรมจะได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ครูผู้สอนควรบริหารจัดการเวลาในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนที่วางไว้ให้เสร็จสิ้นภายในคาบเรียน

ข้อเสนอแนะเชิงวิจัยและพัฒนา

จากการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน MAPS ในวิชาภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ ที่จะนำมาพร้อมกับรูปแบบการเรียนการสอน MAPS เพื่อเปรียบเทียบหาเทคนิคที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป
2. รูปแบบการเรียนการสอน MAPS เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นและมีส่วนช่วยให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้ได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ ควรมีการขยายผลโดยการนำรูปแบบการเรียนการสอน MAPS ไปศึกษากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- Delany, H. (2016). **Education for the 21st century skill development is at the heart of education**. From <https://www.unicef.org/thailand/th/stories>. Retrieved 14 January 2019.
- Fahmongkolchai, A. (2011). **Needs and problems in English listening and speaking skills of CIMB Thai Bank tellers**. Master's thesis in Business English for International Communication: Srinakharinwirot University.
- Kammanee, T. (2010). **The science of teaching knowledge for effective learning process Management**. (13th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Meepin, T. (1996). **A comparison of mathayomsuksa III students reading comprehension and attitude toward reading Thai through the teaching methods using interactive reading with KWL-PLUS and the teacher's manual**. Master's thesis in Education: Srinakharinwirot University.
- Pluemsamrankij, P. (2017). "Factors affecting 21st century skills for learners". **Valaya Alongkorn Review (Humanities and Social Science)** 7(3): 141-158. (in Thai)
- TanawutKhathiworakul, S. (1998). **A comparison of mathayomsuksa II students' reading, writing performance and interest in learning English through reading instruction based on K-W-L Plus with scaffolding techniques and the teacher's manual**. Master's thesis in Education: Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Zhengzhong, W. (2016). **My grass root flipping—MAPS teaching method**. Taipei: Common Wealth Education Media and Publishing.

(In Thai)

- ทิพสร มีปิ่น. (2539). **การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยกลวิธี K-W-L Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทศนา แหมมณี. (2553). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ. (2560). **ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน**. *วไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 7(3), 141-158.
- สุมาลี ธนวุฒิติวรกุล. (2541). **การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน การเขียน และความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยกลวิธี K-W-L Plus ประกอบกับกลวิธีการเสริมต่อการเรียนรู้กับการสอนอ่านตามคู่มือครู**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อิวัจ์ เดลานี. (2559). การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 การพัฒนาทักษะคือหัวใจสำคัญของการศึกษา. จาก
<https://www.unicef.org/thailand/th/stories/การศึกษาสำหรับศตวรรษที่-21>. วันที่ 10 มกราคม
2563.

Wang Zhengzhong. (2016). **My Grass Root Flipping—MAPS Teaching Method**. Taipei :
CommonWealth Education Media and Publishing.